

Yttrande

Datum
2016-11-24

Dnr
2274-2016
Ert Dnr
N2016/03080/DL
Direkt
010-698 60 13

Mottagare
Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

Handläggare
Lennart Sorby
Avd för havs- och vattenförvaltning
lennart.sorby@havochvatten.se

Yttrande över betänkandet En trygg dricksvattenförsörjning (SOU 2016:32)

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Havs- och vattenmyndigheten har tagit del av betänkandet En trygg dricksvattenförsörjning (SOU 2016:32).

Dricksvattenutredningen har gjort ett förtjänstfullt arbete och betänkandet ger en bra beskrivning av viktiga frågor för dricksvattenförsörjningen. Konsekvenserna av ett förstärkt vattenskyddsarbete är att man får bättre kunskap och kontroll över såväl vattenresurserna som vattenkvaliteten, och det leder i sin tur till bättre planering, hållbart nyttjande, lägre risker för förorening av vattnet och en säkrare leverans av dricksvatten.

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget om att alla allmänna vattentäkter ska ha fastställda vattenskyddsområden beslutade av länsstyrelsen, och att skyddsföreskrifterna ska vara aktuella.

Myndigheten tillstyrker förslaget om att länsstyrelserna ska upprätta regionala vattenförsörjningsplaner, som uppdateras med en viss regelbundenhet, och att Havs- och vattenmyndigheten ska utveckla vägledning för planerna i samverkan med andra nationella myndigheter. Havs- och vattenmyndigheten anser dock att arbetet med dessa planer bör regleras på ett tydligare sätt och har därför föreslagit ett antal nya paragrafer som reglerar denna process.

Havs- och vattenmyndigheten anser emellertid att de påtalade och välmotiverade förslagen till ambitionshöjningar för att trygga dricksvattenförsörjningen, behöver omsättas tydligare i författning och med ett tydligt utpekade ansvar för att påtagliga förbättringar ska åstadkommas.

Myndigheten anser även att det krävs ytterligare utredningar för att Sverige bättre ska hantera frågorna om vattenresurser, vattenmiljö kvalitet och ett hållbart nyttjande. En angelägen utredning är en samlad översyn av avloppsfrågorna. Havs- och vattenmyndigheten har även identifierat ytterligare behov av utredningar gällande tillsynen över vattenskyddet samt hur övervakningen av dricksvattenresurserna ska samordnas på bästa sätt.

Myndigheten är positiv till att genomföra de uppgifter som utredningen föreslår att vi ska ansvara för, men noterar samtidigt att det kräver en motsvarande resursförstärkning.

Havs- och vattenmyndighetens synpunkter på betänkandet

Dricksvattenutredningens uppdrag var att se över dricksvattenområdet, från råvatten till tappkran för allmänt dricksvatten. Syftet var att identifiera nuvarande och potentiella utmaningar för en säker dricksvattenförsörjning i landet, på kort och på lång sikt, och i förekommande fall föreslå lämpliga åtgärder. En utgångspunkt var klimatförändringarnas förväntade effekter på dricksvattenförsörjningen, men även hur risker med bland annat kemiska ämnen och skydd för dricksvattenförsörjningen och råvattentäkter på ett riskbaserat och systematiskt sätt ska kunna hanteras.

Havs- och vattenmyndigheten anser att dricksvattenutredningen har gjort ett förtjänstfullt arbete och betänkandet ger en bra beskrivning av viktiga frågor för dricksvattenförsörjningen. Flera av frågeställningarna som påverkar dricksvattenförsörjningen, ligger emellertid utanför de traditionella systemgränserna för dricksvatten, exempelvis vattenresurstillgången, ekosystemfrågor, samhällets kemikaliehantering och avloppsfrågor.

Havs- och vattenmiljön följer inte administrativa gränser, utan består av en kombination av lokala förutsättningar och ekosystem som hänger ihop från avrinningsområdets källor till havet. Det innebär också att vattenresurserna, vattenmiljökvaliteten och ekosystemtjänsterna behöver förvaltas i ett sammanhang för att utgöra en hållbar resurs för samhällets och sektorernas användning, inom en balanserad ram. Även om dricksvatten är vitalt för samhället, behöver det även värderas och förvaltas i relation till andra samhällsbehov. Det innebär bland annat att dricksvattenskyddet och regionala vattenförsörjningsplaner behöver utvecklas med beaktande av vattenförvaltningens miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram samt miljömålen. Det finns annars en risk för suboptimering av vattenresursnyttjandet om man utreder, reglerar och förvaltar dricksvattenfrågorna skilt från övriga vattenfrågor.

Vattenförvaltningen i Sverige styrs av såväl nationell reglering som EU-direktiv och förordningar. EU:s ramdirektiv för vatten i kombination med grundvattendirektivet och direktivet om prioriterade ämnen ställer krav på förvaltningen av vattenresursen och vattenmiljökvaliteten, och dricksvattendirektivet ställer krav på dricksvattenkvaliteten. Art- och habitatdirektivet ställer krav på särskild förvaltningen av vissa arter och livsmiljöer. De svenska miljömålen anger mål och riktning för vad vi ska uppnå genom arbetet enligt miljöbalken och lagen om allmänna

vattentjänster. Genom miljöbalken har Havs- och vattenmyndigheten nu även pekat ut riksintressen för anläggningar för vattenförsörjning för att lyfta fram dessa i samhällsplaneringen. Men med dricksvattenfrågorna följer även avloppsvattenfrågorna, som behöver få en tydligare nationell åtgärdsinriktning.

Genomförandet av vattenförvaltningen innebär nationella prioriteringar och avvägningar. Detta kräver en utvecklad nationell eller regional reglering och dialog mellan nationella myndigheter, länsstyrelser, kommuner och andra intressenter för att genomföra och nå uppsatta mål.

Havs- och vattenmyndigheten hade därför gärna sett att man i utredningen tydligare adresserat dricksvattnet som en del av vattnets kretslopp, och där ansvariga ska ta hänsyn till ekosystemens resiliens och övriga akvatiska ekosystemtjänster.

1. Skydda vattenförekomster och täkter

Vattenskyddsområden

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget om att alla allmänna vattentäkter ska ha fastställda vattenskyddsområden beslutade av länsstyrelsen, och att skyddsföreskrifterna ska vara aktuella. Myndigheten bedömer det som nödvändigt att genomföra utredningens förslag till förändrad ansvarsfördelning mellan länsstyrelse och kommun avseende beslutanderätten för att vattenskyddsarbetet långsiktigt ska fungera. Det är också bra att möjligheten för länsstyrelserna att överlåta åt en myndighet att handlägga och besluta om ett vattenskyddsområde som berör flera län geografiskt (13d § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.) införs i lagstiftningen.

Myndigheten anser också att det är bra att länsstyrelserna kan överlåta vissa beslut till kommunerna, enligt den reviderade 7 kap. 22 § MB.

Den tidplan som utredningen skisserar, och den förstärkning av resurser som föreslås, bedömer myndigheten som optimistisk. Det underlag som behövs för att fastställa ett vattenskyddsområde, den samrådsprocess som krävs, oftast inom mark- och vattenområden som inte ägs av kommunen, och de avvägningar som krävs i beslutsprocessen medför ofta långa processer. Om mark- och vattenområdena var i kommunal ägo skulle troligen processtiden kunna reduceras väsentligt. Med nuvarande förhållanden lär det vara svårt att uppnå en reglering av oskyddade vattentäkter eller revision av befintliga vattenskyddsområden inom rimlig tid, även om resurserna förstärks i enlighet med förslaget.

För att främja genomförandet av vattenskyddet är det viktigt att den föreslagna ändringen i 7 kap. 21 e § MB genomförs. Förslaget ger länsstyrelsen möjlighet att säkerställa att kommunen fullgör sina

skyldigheter om att ta fram ansökningshandlingar för vattenskyddsområden för allmänna vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller som har ett uttag > 10 m³/dag.

Havs- och vattenmyndigheten är positiv till att fortsätta att utveckla vägledningen för inrättande av vattenskyddsområden. Myndigheten anser emellertid inte att det är vägledningen som brister i arbetet med ett fortsatt och utökat skydd för vattentäkter. Problematiken ligger snarast i bristande resurser och andra prioriteringar hos kommuner och länsstyrelser samt processen med intressenterna inom vattenskyddsområdet.

Regionala vattenförsörjningsplaner

Myndigheten tillstyrker förslaget om att länsstyrelserna ska upprätta regionala vattenförsörjningsplaner, som uppdateras med en viss regelbundenhet, och att Havs- och vattenmyndigheten utvecklar vägledning för planerna i samverkan med andra nationella myndigheter.

Ansvar för att det finns regionala vattenförsörjningsplaner och uppdaterad vägledning är långsiktigt, och därför bör uppgifterna författningsregleras. Den reglering som finns i dag rörande länsstyrelsens roll i dessa frågor framgår bland annat i 6 kap. 20 § miljöbalken samt Länsstyrelseinstruktionen. I 6 kap. 20 § miljöbalken anges enbart att länsstyrelsen ska ställa samman planeringsunderlag som har betydelse för hushållningen med mark och vatten i länet och som finns hos statliga myndigheter. Det finns dock inget uttryckligt krav på att regionala vattenförsörjningsplaner ska tas fram. Inte heller finns processen för framtagande av dessa planer reglerad.

Havs- och vattenmyndigheten föreslår därför att en uttrycklig reglering görs av processen kring regionala vattenförsörjningsplaner genom att en ny paragraf införs i 4 kap. miljöbalken som anger att regionala vattenförsörjningsplaner ska tas fram inom respektive län för att få en långsiktig hushållning, baserat på såväl kvantitet som kvalitet med en riskbaserad utgångspunkt och beaktande av klimateffekter. Förslag:

4 kap 11 § En regional vattenförsörjningsplan ska tas fram för varje län som redovisar det långsiktiga behovet av vatten för en säker vattenförsörjning. Regeringen får meddela föreskrifter om vilken myndighet som ska ta fram dessa planer, hur de ska uppdateras samt vilken myndighet som ska ha det centrala vägledningsansvaret vid framtagandet av planerna.

Havs- och vattenmyndigheten föreslår även att hushållningsförordning (1998: 896) kompletteras med följande paragraf:

X § Länsstyrelsen ska tillse att en regional vattenförsörjningsplan upprättas i länet. Planen ska hållas aktuell och uppdateras åtminstone

vart tionde år. Planen ska tas fram i samverkan med kommunerna och andra intressenter. Planen ska beakta de beslut om vattenmiljöer och vattenresurser som följer av 3, 4, 5 och 7 kap miljöbalken.

Havs- och vattenmyndigheten ska ge vägledning om vad en regional vattenförsörjningsplan ska innehålla. Vägledningen ska tas fram i samverkan med andra nationella myndigheter, länsstyrelserna, kommunerna och andra intressenter.

En förutsättning för att kunna genomföra bra regionala vattenförsörjningsplaner är att det finns ett bra hydrologiskt och hydrogeologiskt underlag samt vattenkvalitetsinformation. För att möjliggöra planeringen för vattenförsörjningen, behöver Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges geologiska undersökning, Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket ges ett utökat ansvar och resurser för att tillhandahålla bra information om vattenresurser, vattenkvalitet, påverkansrisker och klimatprediktioner inom ramen för öppen och digital miljöinformation. Därigenom underlättar man det planeringsarbete som länsstyrelserna i samverkan med kommunerna behöver göra. Även följande skrivning bör därför föras in i hushållningsförordningen:

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges geologiska undersökning, Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket ska tillhandahålla information om vattenresurser, vattenkvalitet, påverkansrisker och klimatprediktioner.

2. Anpassa dricksvattenkontrollen

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslagen.

3. Utveckla undersökningen av råvatten

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslagen.

4. Öka fokus på krisberedskapsfrågor

Havs- och vattenmyndigheten konstaterar att det är viktigt att förslagen om krisberedskap får långsiktiga och stabila lösningar på nationell nivå, då det inte är troligt att kommunerna kan ha kompetens och kapacitet att hantera alla händelser på egen hand.

Väderförhållandena under sommaren 2016 har även visat att kvantitetsproblem i vattenförsörjningen till följd av torka kräver en ökad planering för att inte leda till en krisberedskapssituation. Kvantitetsproblem är ett kommunalt ansvar, och utredningen adresserar frågan delvis genom sitt förslag på regionala vattenförsörjningsplaner. Havs- och vattenmyndigheten anser dock att denna fråga inte enbart kan hanteras lokalt och att det således saknas ett nationellt ansvar för frågan.

Detta kan lösas genom att en nationell myndighet får ansvar för den nationella samordningen och bemyndiganden till reglering.

5. Förnyelse och underhåll

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslagen.

6. Material i kontakt med dricksvatten

Havs- och vattenmyndigheten konstaterar att arbete pågår hos Boverket inom detta område, och myndigheten har därför inte några synpunkter i denna del.

7. Förbättrad samverkan, samordning och styrning

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget att vattentjänstlagen kompletteras med en reglering av utökad samverkan mellan kommunerna.

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget om inrättandet av ett nationellt dricksvattenråd vid Livsmedelsverket, om det avser att genomföra en nationell dricksvattenstrategi.

Myndigheten anser emellertid att dricksvattenfrågan ska ses i ett större vattenresurs- och vattenkvalitetsperspektiv, och att regeringen bör överväga att inrätta ett nationellt vattenråd vid Havs- och vattenmyndigheten, för att genomföra regeringens ambition med en hållbar vattenpolitik.

8. Kostnader och finansiering

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget till resursförstärkning för myndighetens arbete med vägledning och tillsynsvägledning.

9. Utred avloppsfrågorna

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget att avloppsfrågorna utreds. Det finns många motiv till denna översyn, och kopplingen mellan dricksvattenkvalitet och avloppsvatten är större och viktigare än många andra frågor.

Myndigheten anser även att det krävs ytterligare utredningar för att Sverige bättre ska hantera frågorna om vattenresurser, vattenmiljökvalitet och ett hållbart nyttjande. Det har delvis legat utanför dricksvattenutredningens uppdrag att föreslå systemförändringar som kan effektivisera hanteringen och samlat värdera vattenfrågorna i samhället för att klara olika samhällsmål. Därmed har frågorna kring det delade tillsynsansvaret inom vattenskyddet samt samordning av övervakningsdata inom ramen för dricksvattenberedning, miljöövervakning och vattenförvaltning inte lösts i den förevarande utredningen. Myndigheten föreslår därför nedan några utredningsområden som behöver föras vidare.

Tillsyn

Havs- och vattenmyndigheten anser att tillsynen över vattenskyddet behöver förstärkas och utredas särskilt. Utredningen berör bara översiktligt tillsynsfrågorna och deras betydelse för att ge ett förstärkt och riskbaserat vattenskydd och en säker dricksvattenförsörjning. Myndigheten anser att det är olyckligt och att frågeställningen behöver lyftas på nytt för att få ett förstärkt vattenskydd.

Tillsynen är ofta delad mellan länsstyrelsen och kommunen, och tillsynsansvaret kan vara oklart. Länsstyrelsen har en samordnande funktion gällande livsmedelshanteringen, samordnar inom länet kommunernas verksamhet och ger dem stöd, råd och vägledning. Länsstyrelsen har tillsynsansvar för vattenverksamhet, de vattenskyddsområden de har fastställt, miljöfarlig verksamhet (A och B-anläggningar) och generellt om yt- och grundvatten. Kommunen har tillsynsansvar för dricksvatten, dricksvattenanläggningen, miljöfarlig verksamhet (C- och U-anläggningar) och vattenskyddsområden de har fastställt. Samtliga dessa tillsynsobjekt förekommer, i olika kombinationer, inom vattenskyddsområdet.

Ett delat och oklart tillsynsansvar försvårar arbetet med ett stärkt skydd för vattentäkterna. Bristande tillsyn i kombination med en bristande riskbaserad planering och drift av vattentäkterna kan delvis förklara den uppkomna situationen med PFOS-förorening av vissa vattentäkter, som presenterats av Utredningen om spridning av PFAS-föroreningar i dricksvatten (M 2015:B).

Havs- och vattenmyndigheten föreslår därför att tillsynsfrågorna utreds vidare med målsättningen att samtliga dricksvatten- och vattenskyddsfrågor samlas hos en myndighet, förslagsvis hos länsstyrelsen, för att få förstärkt skydd och även ökad effektivitet i skyddet av dricksvatten. Det finns flera motiv till en sådan lösning, förutom den rent principiella att drift av en dricksvattenanläggning inte ska ligga under samma huvudman som bedriver tillsynen (kommunen).

En ökad styrning från staten i kombination med ett ökat antal tillsynsobjekt för en myndighet, ger betydligt bättre förutsättningar för att hålla kompetens och likvärdig nivå av kontrollsystemet, utveckla och utbilda tillsynsfunktionen för att kunna omsätta den vägledning för kontroll som finns eller kommer att tas fram.

Med länsstyrelsen som tillsynsansvarig så får man även ett samlat tillsynsansvar för vattenverksamhet, vattenskyddsområdet, miljöfarlig verksamhet (A-, B-, C- och U-anläggningar), dricksvatten och dricksvattenanläggningen som kan kombineras med det generella skyddet för yt- och grundvatten samt utformandet av regional vattenförsörjningsplan.

Färre tillsynsmyndigheter ger även en större likhet i tillsynen, vilket bör leda till bättre dricksvattenskydd. Kontakterna mellan tillsynsmyndigheterna (länsstyrelsen) och de tillsynsväglade myndigheterna (Havs- och vattenmyndighet och Livsmedelsverket) bör också leda till bättre och mer likvärdig riskbaserad tillsyn och åtgärder.

En möjlighet kan vara att ge Miljöutredningen (M 2016:04) ett utökat uppdrag att utreda frågorna.

Övervakning

Dricksvattenutredningen har analyserat behovet av råvattenkontroll och miljöövervakning, och konstaterar att det saknas ansvarsmässiga och tekniska förutsättningar för en mer uttalad samordning av undersökningar av råvattenkvalitet med övervakning inom vattenförvaltning och miljömålsarbete. Man påtalar även att ansvaret för övervakning och kontroll för de som förorenar vattenmiljön måste lyftas i detta sammanhang. Utredningen föreslår därför enbart att krav ska ställas på utökad samverkan inom ramen för befintliga strukturer.

Havs- och vattenmyndigheten delar inte utredningens slutsatser, utan anser att det behövs en ny utredning som gör en fullständig översyn av verksamhetsutövarnas, kommunernas och statens skyldigheter för övervakning enligt ramdirektivet för vatten, grundvattendirektivet, direktivet om prioriterade ämnen, dricksvattendirektivet och miljömålen. Utredningen bör ha som uppdrag att se över hur det är möjligt att fastställa och reglera hur denna övervakning kan samordnas på bästa sätt och även analysera på vilket sätt de ansvarsmässiga och tekniska hinder som finns idag kan undanröjas för att få en övervakning som lever upp till samtliga krav som ställs inom dessa områden.

Myndigheten anser att dricksvattenutredningens analys borde ha utmynnat i att verksamhetsutövaren (VA-huvudmannen) har ett ansvar för att övervaka och kontrollera de krav på verksamheten som följer av de fyra direktiven och miljömålen. Den nuvarande nationella indelningen i olika verksamhetsområden (livsmedel respektive olika miljöaspekter) kan enligt Havs- och vattenmyndighetens bedömning inte utgöra grund för att en verksamhet inte har ansvar för att följa upp andra effekter än de som avser förutsättningarna för den egna verksamheten.

Regelverken för bra och säkert dricksvatten samt god vattenmiljö kvalitet baserar sig på EU-direktiv som tillsammans förväntas leverera ekosystemtjänster till samhället i form av såväl ett högkvalitativt livsmedel som god vattenmiljö. Från ett EU-perspektiv ska regelverken samverka, men idag regleras ekosystemtjänster i olika delar.

Ramdirektivet för vatten i kombination med grundvattendirektivet och direktivet om prioriterade ämnen reglerar vattenresursen och

vattenmiljökvaliteten, medan dricksvattendirektivet reglerar kvaliteten för användarna. Direktiven förutsätter att medlemsländerna skapar ett nationellt regelverk där samtliga delar och krav följs upp och övervakas så att man kan leverera rätt ekosystemtjänster – för vattenresursen, vattenmiljökvaliteten och dricksvattenkvaliteten. I det perspektivet är den svenska implementeringen inte fullständig eller alltför splittrad mellan olika verksamhetsansvariga för att utgöra den helhet som förväntas vara utfallet av implementeringen.

Utredningen har gjort en bra beskrivning av kontrollen av dricksvatten och övervakningen av vattenkvaliteten. Däremot finns inte mycket skrivet om övervakningen av vattenresursen som grund för vattenförsörjningen. Denna frågeställning har tydligt åskådliggjorts genom sommarens ovanligt torra väderförhållanden i södra Sverige, framför allt i de sydöstra delarna, där vattenförsörjningen för både allmän och enskild vattenförsörjning allvarligt har påverkats.

Utredningen konstaterar vidare att Livsmedelsverket har ett bemyndigande att föreskriva om skyldigheter för dricksvattenproducenterna i de fall det gäller krav på sådan undersökning av råvattnet som behövs för att de ska kunna framställa bra dricksvatten. Havs- och vattenmyndigheten har bemyndigande att föreskriva om den kontroll som vattenmyndigheterna ska göra inom miljöövervakningen av råvattnet. Vattenmyndigheterna saknar emellertid flera av de ekonomiska och praktiska möjligheterna som behövs för att kunna genomföra den övervakning av vattenförekomster som är skyddade områden för dricksvatten som anges i ramdirektivet för vatten.

Varken Livsmedelsverkets eller Havs- och vattenmyndigheten har bemyndigande att föreskriva om kontroll och övervakning för de verksamheter som påverkar vattenmiljön genom utsläpp.

För att dricksvattenproduktionen ska vara säker behöver dricksvattenproducenten även kontrollera vattenresursen och råvattenkvaliteten från yt- eller grundvatten. Samtidigt behöver det vara möjligt för tillsynsmyndigheten att kräva information eller förelägga om underlag och kontroll.

Andra utredningsområden

Det finns flera utredningsområden som behöver nationella ställningstaganden. Några av frågorna kan sannolikt hanteras inom det föreslagna Dricksvattenrådet eller Nationella vattenrådet, medan andra är av mer övergripande policyinriktning.

Effektivisering av dricksvattenanvändningen är en övergripande policyfråga. Flera andra länder i Europa, exv. Danmark, har drivit på för en minskad användning av dricksvatten. Därigenom minskar behovet av

vattenresurser och avancerad vattenrening, samtidigt som det motiverar till förbättringar av distributionsnät m.m.

I vattenprisutredningens betänkande Prissatt vatten (2010:17) lyftes möjligheterna till alternativa finansieringsmöjligheter av olika insatser för vattenmiljön. En prissättningspolitik för vattnets olika ekosystemtjänster kan öka acceptansen för samhällets prioriteringar, regleringar och nyttjande av vattenresurserna. Exempelvis kan man underlätta genomförandet av ett utökat vattenskydd i Sverige, om man genom en finansieringsmodell kan överbrygga en del av konflikterna som finns kring vattenskyddet gentemot annan befintlig mark- och vattenanvändning.

I Sverige använder vi även högkvalitativt dricksvatten till användningsområden som sannolikt inte behöver den kvaliteten. Det baseras ofta på att det är billigare och enklare att ha en produktions- och distributionskedja. En översyn av kvalitetsbehoven för olika verksamheter kan sannolikt minska behovet av dricksvatten, men kräver i gengäld en alternativ vattenförsörjning.

Efter det torra sommarhalvåret 2016 har avsaltning av havsvatten blivit en aktuell frågeställning, framför allt för Öland och Gotland. Avsaltning förekommer i många länder och havsvatten utgör en möjlig vattenresurs för många kustområden i Sverige, där vi även har fördelen av att ha låg salthalt i havsområdena. Dricksvattenkvalitet och teknikutveckling utgör möjligen hinder för ett vidare nyttjande av alternativa vattenresurser, men det kan även krävas en tydligare styrning av frågorna.

10. Kontrollstation 2020

Havs- och vattenmyndigheten är positiv till förslagen kring att ha en kontrollstation för att följa upp hur arbetet framskrider, men utgår ifrån att denna kontrollstation kommer vara aktuell tidigast år 2022-2023. Vi föreslår att det redan inför att de nya reglerna rörande vattenskyddsområden ska träda ikraft klargörs vem som ska genomföra kontrollstationen och vad som ska följas upp.

Havs- och vattenmyndigheten anser härvid att det är särskilt viktigt att beslutstakten avseende inrättande och fastställande av vattenskyddsområden följs upp. Det behövs även utvärdering av hur de regionala vattenförsörjningsplanerna utformas och hur de används när kommunerna fastställer sina översiktsplaner.

Konsekvenser för Havs- och vattenmyndigheten till följd av dricksvattenutredningens förslag

Konsekvenserna av ett förstärkt vattenskyddsarbete är att man får bättre kunskap och kontroll över såväl vattenresurserna som vattenkvaliteten, och

att det leder till bättre planering, hållbart nyttjande, lägre risker och en säkrare leverans av dricksvatten.

Utredningen föreslår att Havs- och vattenmyndigheten får ett nytt vägledningsområde. Myndigheten är positiv till att få ett vägledningsansvar för regional vattenförsörjning, som ska genomföras i samverkan med andra parter. Det blir också viktigt för att väva samman vattenförsörjningsbehovet med andra samhällsmål, exv. miljömålen, vattenförvaltningen, m.m.

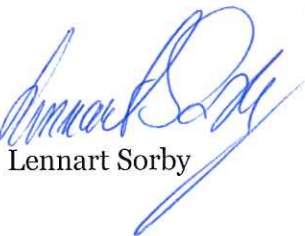
Utredningen konstaterar vidare att det därutöver krävs ökade insatser inom vägledning för inrättande av vattenskyddsområden och tillsynsvägledning för vattenskyddet. Myndigheten bedömer att, som en konsekvens av ovanstående insatser, det även krävs utökade insatser inom tillsynsvägledning för vattenverksamhet. Myndigheten är positiv till att genomföra dessa uppgifter, men noterar samtidigt att det kräver en motsvarande resursförstärkning.

De utökade insatserna inom vägledning för inrättande av vattenskyddsområde, enligt 2 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., och tillsynsvägledning för vattenskyddsområden, enligt 3 kap. 5 § miljötillsynsförordningen (2011:13) blir viktiga för både inrättandet av nya vattenskyddsområden och kontrollen av att vattenskyddsområdena med föreskrifter fungerar som det är avsett för vattenkvaliteten. Utökade insatser för tillsynsvägledning inom vattenverksamhet behövs då vattenverksamhet i huvudsak reglerar vattenresurserna, genom uttag och reglering av vattenflöden.

Beslut om detta yttrande har fattats av stf generaldirektören Ingemar Berglund efter föredragning av verksamhetsutvecklaren Lennart Sorby. I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschefen Björn Sjöberg, enhetschefen Mats Svensson, utredarna Åsa Andersson, Margareta Lundin Unger, Ann-Karin Thorén och Johanna Andreasson samt verksjuristen Ann Lundahl deltagit

Ingemar Berglund

Lennart Sorby

